

Downloaded via the EU tax law app / web

Wydanie tymczasowe

WYROK TRYBUNAŹU (ósma izba)

z dnia 20 października 2022 r. (*)

Odesłanie prejudycjalne – Wspólny system opodatkowania stosowany w przypadku spółek dominujących i spółek zależnych róźnych państw członkowskich – Dyrektywa 90/435/EWG – Artykuł 4 ust. 1 – Prawo spółki dominującej do zwolnienia dywidend wypłaconych przez jej spółkę zależną – Przeniesienie nadwyżki dochodu ostatecznie opodatkowanego na kolejne lata podatkowe – Przejście spółki posiadającej nadwyżkę dochodu ostatecznie opodatkowanego przez inną spółkę – Uregulowania krajowe ograniczające przeniesienie nadwyżek na spółkę przejmującą

W sprawie C-295/21

mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez cour d'appel de Bruxelles (sąd apelacyjny w Brukseli, Belgia) postanowieniem z dnia 29 kwietnia 2021 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 10 maja 2021 r., w postępowaniu:

Allianz Benelux SA

przeciwko

État belge, SPF Finances,

TRYBUNAŁ (ósma izba)

w składzie: M. Safjan, prezes izby, N. Jääskinen i M. Gavalec (sprawozdawca), sędziowie,

rzecznik generalny: A. Rantos,

sekretarz: M. Krausenböck, administratorka,

uwzględniając pisemny etap postępowania i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 3 lutego 2022 r.,

rozważywszy uwagi, które przedstawili:

– w imieniu Allianz Benelux SA – V.-A. De Brauwere, avocate,

– w imieniu rządu belgijskiego – S. Baeyens, J.-C. Halleux i C. Pochet, w charakterze pełnomocników, których wspiera D. Delvaux, w charakterze eksperta

– w imieniu Komisji Europejskiej – W. Roels i V. Uher, w charakterze pełnomocników,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 28 kwietnia 2022 r.,

wydaje następujący

Wyrok

1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni art. 4 ust. 1 dyrektywy Rady 90/435/EWG z dnia 23 lipca 1990 r. w sprawie wspólnego systemu opodatkowania stosowanego w przypadku spółek dominujących i spółek zależnych różnych państw członkowskich (Dz.U. 1990, L 225, s. 6) w związku z trzecią dyrektywą Rady 78/855/EWG z dnia 9 października 1978 r. wydaną na podstawie art. 54 ust. 3 lit. g) traktatu, dotyczącą łączenia się spółek akcyjnych (Dz.U. 1978, L 295, s. 36) oraz z szóstą dyrektywą Rady 82/891/EWG z dnia 17 grudnia 1982 r. wydaną na podstawie art. 54 ust. 3 lit. g) traktatu i dotyczącą spółek zależnych (Dz.U. 1982, L 378, s. 47).

2 Wniosek ten został przedstawiony w ramach sporu pomiędzy Allianz Benelux SA a État belge (państwem belgijskim), SPF Finances, w przedmiocie ustalenia wyniku tej spółki podlegającego opodatkowaniu z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych za lata podatkowe 2004–2007.

Ramy prawne

Prawo Unii

Dyrektywa 90/435

3 Motywy trzeci i czwarty dyrektywy 90/435 stanowią:

„Istniejące przepisy podatkowe, które regulują stosunki pomiędzy spółkami dominującymi i spółkami zależnymi różnych państw członkowskich, znacznie się różnią i są, ogólnie rzecz ujmując, mniej korzystne niż te, które są stosowane pomiędzy spółkami dominującymi i zależnymi tego samego państwa członkowskiego; współpraca między spółkami różnych państw członkowskich jest tym samym utrudniona w porównaniu ze współpracą między spółkami z tego samego państwa członkowskiego; niezbędną jest zatem wyeliminowanie tych niedogodności przez wprowadzenie wspólnego systemu opodatkowania, który ułatwiłby konsolidację spółek [na szczeblu wspólnotowym];

Jeżeli spółka dominująca przez swój związek ze spółką zależną ma udział w zyskach podzielonych, to państwo siedziby spółki dominującej musi:

- bądź powstrzyma się od opodatkowania tych zysków,
- bądź opodatkować te zyski, jednocześnie upoważniając spółkę dominującą do odliczenia od kwoty podatku należnego tej spółce podatku dochodowego od osób prawnych, płaconego przez spółkę zależną, która odnosi się do tych zysków”.

4 Artykuł 1 ust. 1 tiret pierwsze i drugie tej dyrektywy ma następujące brzmienie:

„Każde państwo członkowskie stosuje przepisy niniejszej dyrektywy w odniesieniu do:

- podziału [wypłaty] zysków, które spółki [tego] państwa członkowskiego otrzymują od spółek zależnych innego państwa członkowskiego,
- podziału zysków spółek zależnych danego państwa członkowskiego do spółek w innych państwach członkowskich [wypłaty zysków dokonanych przez spółki tego państwa członkowskiego na rzecz spółek innych państw członkowskich, wobec których są zależne]”.

5 Artykuł 4 ust. 1 i 2 tej dyrektywy stanowią:

„1. Jeżeli spółka dominująca, przez swój związek ze spółką zależną, ma udział w zyskach podzielonych, to państwo siedziby spółki dominującej, z wyjątkiem sytuacji, gdy spółka ulega likwidacji:

- powstrzymuje się od opodatkowania takich zysków, albo
- opodatkowuje te zyski, jednocześnie upoważniając spółkę dominującą do odliczenia od kwoty podatku należnego tego podatku dochodowego od osób prawnych, płaconego przez spółkę zależną, która odnosi się do tych zysków, oraz we w szczególności przypadkach, kwota podatku potrącanego u źródła dochodu, nałożonego w państwie członkowskim, w którym spółka zależna ma swoją siedzibę, z uwzględnieniem odstępstw przewidzianych w art. 5, do wysokości odpowiedniego podatku krajowego.

2. Jednakże każde państwo członkowskie może ustalić, że opłaty [koszty] odnoszące się do udziałów i strat wynikających z podziału [wypłaty] zysków spółki zależnej nie mogą zostać odliczone od podlegającego opodatkowaniu zysku spółki dominującej. Jeżeli koszty zarządzania związane z udziałami są w takim przypadku ustalone według stawki ryczałtowej, ustalona kwota nie może przekraczać 5% wypłaconych zysków spółki zależnej”.

6 Dyrektywa 90/435 została zmieniona w szczególności dyrektywą Rady 2003/123/WE z dnia 22 grudnia 2003 r. (Dz.U. 2004, L 7, s. 41). Artykuł 4 ust. 1 dyrektywy 90/435, w brzmieniu nadanym dyrektywą 2003/123, stanowi:

„Jeżeli spółka dominująca lub jej stały zakład, na mocy powołania spółki dominującej ze spółką zależną, otrzymuje zyski podzielone, to państwo spółki dominującej i państwo jej stałego zakładu, z wyjątkiem sytuacji, gdy spółka zależna ulega likwidacji, albo:

- powstrzymuje się od opodatkowania takich zysków,
- albo opodatkowuje te zyski, jednocześnie upoważniając spółkę dominującą i stały zakład do odliczenia od kwoty podatku należnego tej części podatku dochodowego od osób prawnych, płaconego przez spółkę zależną, która odnosi się do tych zysków, i każdorazowo podporządkowaną spółkę zależną, pod warunkiem że na każdym poziomie spółka i jej podporządkowane spółki spełniają wymagania przewidziane w art. 2 i 3, do limitu kwoty odpowiedniego, należnego podatku”.

7 Dyrektywa 90/435 została uchylona dyrektywą Rady 2011/96/UE z dnia 30 listopada 2011 r. w sprawie wspólnego systemu opodatkowania mającego zastosowanie w przypadku spółek dominujących i spółek zależnych różnych państw członkowskich (Dz.U. 2011, L 345, s. 8), która weszła w życie w dniu 18 stycznia 2012 r. Niemniej, biorąc pod uwagę datę wystąpienia okoliczności faktycznych w postępowaniu głównym, dyrektywa 90/435 ma do nich zastosowanie *ratione temporis*.

Dyrektywa 78/855

8 Artykuł 19 ust. 1 dyrektywy 78/855 stanowi:

„Przeniesienie ma następujące skutki ipso iure i jednocześnie oznacza:

- a) przeniesienie – zarówno między spółką przejmowaną i spółką przejmującą, jak i w odniesieniu do stron trzecich – wszystkich aktywów oraz pasywów spółki przejmowanej na spółkę przejmującą;

[...].

Prawo belgijskie

9 Artyku? 202 ust. 1 code des impôts sur les revenus de 1992 (kodeksu podatków dochodowych z 1992 r.), w brzmieniu mającym zastosowanie do okoliczności faktycznych w postępowaniu g?ównym, (zwanego dalej „CIR 1992”), stanowi:

„Zyski z okresu podlegaj?cego opodatkowaniu s? równie? odliczane w zakresie, w jakim obejmuj?:

1° dywidendy, z wyjątkiem dochodów uzyskanych w związku z przeniesieniem na spółkę jej własnych akcji lub udziałów lub w związku z całkowitym lub częściowym podziałem majątku spółki;

[...].

10 Artyku? 204 akapit pierwszy CIR 1992 stanowi:

„Dochody podlegaj?ce odliczeniu zgodnie z art. 202 ust. 1 pkt 1, 3 i 4 uważa się za włączone do zysku w ramach danego okresu podatkowego do wysokości równej 95% pobranej lub otrzymanej kwoty, ewentualnie powiększone o rzeczywisty lub fikcyjny podatek od dochodów kapita?owych lub, w odniesieniu do dochodów wymienionych w art. 202 ust. 1 pkt 4 i 5, pomniejszone o odsetki wypłacone sprzedaj?cemu, jeżeli papiery wartościowe zostały nabyte w okresie podatkowym”.

11 Artyku? 205 ust. 2 CIR 1992 ma następuj?ce brzmienie:

„Odliczenie, o którym mowa w art. 202, ograniczone jest do kwoty zysku osiągniętego w danym okresie podlegaj?cym opodatkowaniu, pozosta?ej po zastosowaniu art. 199, pomniejszonej o:

[...].

12 Artyku? 206 CIR 1992 stanowi:

„§ 1. Wcześniejsze straty z działalności są kolejno odliczane od dochodów z działalności w każdym z następujących okresów podatkowych.

§ 2. [...]

W przypadku po?zczenia przeprowadzonego na podstawie art. 211 [ust.] 1 spółka przejmuj?ca ma prawo do odliczenia strat związanych z wykonywaniem działalności gospodarczej, które spółka przejmowana wykaza?a przed tym po?zczeniem, proporcjonalnie do udziału aktywów netto z tytułu odroczonego podatku dochodowego przed po?zczeniem przej?tych sk?adników spółki przejmowanej w ??cznej sumie, równie? przed po?zczeniem, aktywów netto z tytułu odroczonego podatku dochodowego spółki przejmuj?cej i wartości netto do celów podatkowych przej?tych sk?adników. W przypadku podziału dokonanego na podstawie art. 211 ust. 1 zasada ta znajduje zastosowanie do części strat związanych z wykonywaniem działalności gospodarczej, która jest ustalana proporcjonalnie do wartości netto do celów podatkowych przej?tych sk?adników w ??cznej sumie aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego netto spółki przejmowanej”.

Postępowanie g?ówne i pytanie prejudycjalne

13 W dniu 16 listopada 1995 r. AGF l'Escaut SA przej?a dwa zak?ady ubezpiecze?. W dniu 15 wrze?nia 1999 r. sama AGF l'Escaut, wraz z pi?cioma innymi zak?adami ubezpiecze?, zosta?a

wch?oni?ta przez Assubel-Vie SA.

14 Sp?ki przej?te przez AGF l'Escaut oraz Assubel-Vie, obecnie po??czone pod firm? Allianz Benelux, dysponowa?y nadwy?k? dochodu ostatecznie opodatkowanego („revenus définitivement taxés”, zwanego dalej „RDT”), któr? mo?na by?o przenie?? na kolejne lata podatkowe. Allianz Benelux dokona?a zatem w ca?o?ci przeniesienia tych nadwy?ek RDT w odniesieniu do lat podatkowych 2004–2007. To ca?o?ciowe przeniesienie zosta?o odrzucone przez belgijskie organy podatkowe.

15 W nast?pstwie odwo?ania wniesionego przez Allianz Benelux wobec tego odrzucenia w?a?ciwy regionalny dyrektor belgijskiego organu podatkowego w decyzji z dnia 19 grudnia 2012 r. uzna?, ?e w braku przepisu prawnego przewiduj?cego przeniesienie nadwy?ki RDT sp?ki przejmowanej do sp?ki przejmuj?cej przeniesienie nadwy?ki RDT sp?ek przejmowanych, o które ubiega?a si? w niniejszej sprawie Allianz Benelux, nie ma podstawy prawnej. Dopu?ci? on jednak cz??ciowe przeniesienie tej nadwy?ki wy??cznie w zakresie proporcjonalnej cz??ci okre?lonej w art. 206 ust. 2 CIR 1992 w odniesieniu do strat podlegaj?cych odzyskaniu.

16 Allianz Benelux wnios?a skarg? na t? decyzj? do tribunal de première instance francophone w Brukseli (francuskoj?ycznego s?du pierwszej instancji w Brukseli, Belgia). Wyrokiem z dnia 20 maja 2016 r. s?d ten oddali? ??danie przeniesienia w ca?o?ci nadwy?ki RDT.

17 Allianz Benelux wnios?a apelacj? od tego wyroku do s?du odsy?aj?cego. Sp?ka twierdzi, ?e brak przeniesienia w ca?o?ci przez sp?k? przejmuj?c? podlegaj?cego przeniesieniu RDT, którym dysponowa?a sp?ka przejmowana, prowadzi, po pierwsze, do opodatkowania tych dochodów, po drugie, stanowi naruszenie art. 4 ust. 1 dyrektywy 90/435, a po trzecie, stanowi naruszenie zasady neutralno?ci podatkowej.

18 W tych okoliczno?ciach cour d'appel de Bruxelles (s?d apelacyjny w Brukseli, Belgia) postanowi? zawiesi? post?powanie i zwróci? si? do Trybuna?u z nast?puj?cym pytaniem prejudycjalnym:

„Czy art. 4 [ust.] 1 dyrektywy [90/435], cho?by w zwi?zku z przepisami dyrektyw [78/855] i [82/891] dotycz?cych prawa sp?ek, nale?y interpretowa? w ten sposób, ?e stoi on na przeszkodzie przepisom krajowym, które przewiduj?, i? wyp?acone zyski, o których mowa w pierwszej dyrektywie, wchodz? w sk?ad podstawy opodatkowania sp?ki otrzymuj?cej dywidendy przed ich odliczeniem od niej do wysoko?ci 95% ich kwoty i s? ewentualnie przenoszone na kolejne okresy podatkowe, lecz które w braku szczególnego przepisu przewiduj?cego, w przypadku operacji reorganizacji sp?ek, ?e odliczenia przeniesione w ten sposób przez sp?k? przekazuj?c? s? w ca?o?ci przenoszone na sp?k? przejmuj?c?, prowadz? do tego, ?e przy okazji wspomnianej operacji zyski, o których mowa, s? po?rednio opodatkowane z uwagi na zastosowanie przepisu ograniczaj?cego przeniesienie rzeczonych odlicze? proporcjonalnie do udzia?u, jaki stanowi? aktywa netto z tytu?u odroczonego podatku dochodowego przej?tych sk?adników sp?ki przekazuj?cej przed operacj?, w sumie, równie? przed operacj?, aktywów netto z tytu?u odroczonego podatku dochodowego sp?ki przejmuj?cej i warto?ci podatkowej netto przej?tych sk?adników?”.

W przedmiocie pytania prejudycjalnego

W przedmiocie dopuszczalno?ci

19 Przede wszystkim nale?y zauwa?y?, ?e o ile s?d odsy?aj?cy odnosi si? w pytaniu prejudycjalnym nie tylko do art. 4 ust. 1 dyrektywy 90/435, lecz równie? do dyrektyw 78/855 i 82/891, o tyle nie wskazuje on ?adnego szczególnego przepisu tych dwóch ostatnich dyrektyw ani

nie przedstawia powodów, dla których miałyby one mieć znaczenie w postępowaniu gównym.

20 Tymczasem, w pierwszej kolejności, jeżeli chodzi o dyrektywę 82/891, zgodnie ze swym art. 1 reguluje ona jedynie podziały spółek akcyjnych przez przejęcie lub zawiązanie nowych spółek, tak że nie ma ona zastosowania do sprawy w postępowaniu gównym, która dotyczy pojęcia, odmiennego od takich podziałów.

21 W drugiej kolejności dyrektywa 78/855 również nie ma zastosowania w postępowaniu gównym, ponieważ dotyczy jedynie aspektów prawa prywatnego wdrażanych dla pojęcia spółek, nie zawiera zaś przepisów o charakterze podatkowym. W tym względzie aspekty podatkowe pojęcia spółek w Unii Europejskiej były w czasie wystąpienia okoliczności faktycznych rozpatrywanych w postępowaniu gównym regulowane przez dyrektywę Rady 90/434/EWG z dnia 23 lipca 1990 r. w sprawie wspólnego systemu opodatkowania mającego zastosowanie w przypadku pojęcia, podziałów, wnoszenia aktywów i wymiany udziałów, dotyczących spółek różnych państw członkowskich (Dz.U. 1990, L 225, s. 1).

22 W trzeciej kolejności, jeżeli chodzi o dyrektywę 90/435, należy przypomnieć, po pierwsze, że – jak wynika w szczególności z jej motywów trzeciego i czwartego – ma ona na celu wyeliminowanie podwójnego opodatkowania w znaczeniu ekonomicznym zysków wypłacanych przez spółkę zależną z siedzibą w jednym państwie członkowskim na rzecz jej spółki dominującej z siedzibą w innym państwie członkowskim, a tym samym ułatwienie konsolidacji spółek na szczeblu Unii. Zatem, aby osiągnąć cel neutralności podatkowej, art. 4 ust. 1 tej dyrektywy zawiera zasadę mającą na celu uniknięcie sytuacji, w której wypłacone zyski zostaną opodatkowane raz po stronie spółki zależnej i drugi raz po stronie spółki dominującej (zob. podobnie wyrok z dnia 19 grudnia 2019 r., *Brussels Securities*, C-389/18, EU:C:2019:1132, pkt 35, 36 i przytoczone tam orzecznictwo). Tymczasem jednak żaden przepis tej dyrektywy nie przewiduje wyrażenie jej stosowania do pojęcia spółek, takiego jak to będzie przedmiotem postępowania gównego.

23 Po drugie, art. 1 dyrektywy 90/435 dotyczy wypłaty zysków uzyskanych przez spółki państwa członkowskiego, pochodzących od ich spółek zależnych mających siedzibę w innych państwach członkowskich. Ponadto z orzecznictwa Trybunału wynika, że art. 4 ust. 1 tiret pierwsze tej dyrektywy nie reguluje sytuacji, w których siedziba spółki wypłacającej dywidendy znajduje się w tym samym państwie członkowskim, co siedziba spółki pobierającej dywidendy (postanowienie z dnia 4 czerwca 2009 r., *KBC Bank i Beleggen, Risicokapitaal, Beheer*, C-439/07 i C-499/07, EU:C:2009:339, pkt 57).

24 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym w niniejszej sprawie nie zawiera żadnej informacji dotyczącej pochodzenia dywidend otrzymanych przez spółki przejmowane, tak że nie da się stwierdzić, czy transakcje będące przedmiotem postępowania gównego podlegają dyrektywie 90/435, czy raczej stanowią one sytuację czysto wewnętrzną, dotyczącą wyłącznie spółek belgijskich.

25 Jednak, z jednej strony, zgodnie z utrwalonym orzecznictwem pytania prejudycjalne dotyczące wykładni prawa Unii korzystają z domniemania, że mają znaczenie dla sprawy (zob. podobnie wyrok z dnia 7 września 2022 r., *Cilevis i in.*, C-391/20, EU:C:2022:638, pkt 42 i przytoczone tam orzecznictwo). Z drugiej strony, Trybunał stwierdził już, że belgijskie prawo krajowe odsyła w odniesieniu do uregulowania prawnego RDT do dyrektywy 90/435, i w związku z tym uznaje dopuszczalność wniosków o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym na podstawie tego odesłania, orzekłszy, że skoro zakres zawartego w prawie krajowym odesłania do prawa Unii jest kwestią regulowaną wyłącznie przez prawo krajowe, to wyłącznie do sądu krajowego należy ocena dokładnego zakresu tego odesłania do prawa Unii, gdy wdrażając Trybunał jest ograniczona do badania przepisów tylko tego prawa (zob. podobnie wyrok z dnia

18 października 2012 r., Punch Graphix Prepress Belgium, C-371/11, EU:C:2012:647, pkt 26, 27 i przytoczone tam orzecznictwo).

26 W niniejszej sprawie, jak zauważa rzecznik generalny w pkt 33 opinii, z wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym wynika, że belgijskie organy podatkowe wyraźnie oparły decyzję o przedmiotem postępowania głównego na orzecznictwie Trybunału w dziedzinie RDT.

27 W świetle powyższego należy stwierdzić, że pytanie prejudycjalne jest dopuszczalne i że należy je zbadać wyjątkowo w świetle dyrektywy 90/435.

Co do istoty

28 Poprzez pytanie prejudycjalne sąd odsyłający zmierza zasadniczo do ustalenia, czy art. 4 ust. 1 dyrektywy 90/435 należy interpretować w ten sposób, że nie stoi on na przeszkodzie przepisom państwa członkowskiego, które stanowią, że dywidendy otrzymane przez spółkę wlicza się do jej podstawy opodatkowania, a następnie odlicza się je od tej podstawy do wysokości 95% ich kwoty, i które to przepisy w stosownych przypadkach dopuszczają przeniesienie tego odliczenia na kolejne lata podatkowe, ale w przypadku przejścia tej spółki w ramach postępowania ograniczają transfer takiego przeniesienia odliczenia do spółki przejmującej proporcjonalnie do udziału aktywów netto z tytułu odroczonego podatku dochodowego spółki przejmowanej w rocznej kwocie aktywów netto z tytułu odroczonego podatku dochodowego spółki przejmującej i spółki przejmowanej.

29 Na wstępie należy przypomnieć, że art. 4 ust. 1 dyrektywy 90/435 w brzmieniu nadanym jej przez dyrektywę 2003/123 stanowi, iż w przypadku gdy spółka dominująca lub jej stały zakład, na mocy powołania spółki dominującej z jej spółką zależną, otrzymuje zyski wypacane w okolicznościach innych niż likwidacja spółki zależnej, państwo członkowskie spółki dominującej i państwo członkowskie jej stałego zakładu powstrzymuje się od opodatkowania takich zysków albo opodatkowuje te zyski, upoważniając jednocześnie spółkę dominującą i stały zakład do odliczenia od kwoty podatku należnego tej części podanego przez spółkę zależną i każdą podporządkowaną spółkę zależną podatku dochodowego od osób prawnych, która odnosi się do tych zysków, pod warunkiem że na każdym poziomie spółka i jej podporządkowane spółki spełniają wymagania przewidziane w art. 2 i 3 tej pierwszej dyrektywy, w ramach limitu kwoty odpowiedniego należnego podatku.

30 Dyrektywa 90/435 wyraźnie pozostawia zatem państwom członkowskim wybór między systemem zwolnienia a systemem zaliczenia, o których mowa odpowiednio w art. 4 ust. 1 tiret pierwsze i drugie tej dyrektywy (wyrok z dnia 19 grudnia 2019 r., Brussels Securities, C-389/18, EU:C:2019:1132, pkt 31 i przytoczone tam orzecznictwo).

31 Zgodnie z informacjami zawartymi we wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym Królestwo Belgii wybrało system zwolnień przewidziany w art. 4 ust. 1 tiret pierwsze dyrektywy 90/435. W związku z tym w świetle tego tylko przepisu należy udzielić odpowiedzi na zadane pytanie.

32 W tym względzie Trybunał orzekł, po pierwsze, że obowiązek państwa członkowskiego, które wybrało system przewidziany w art. 4 ust. 1 tiret pierwsze dyrektywy 90/435, polegający na powstrzymaniu się od opodatkowania zysków, które spółka dominująca otrzymuje jako wspólnik od swojej spółki zależnej, nie jest obwarowany żadnym warunkiem i wyrażony został jedynie z zastrzeżeniem ust. 2 i 3 tego artykułu, jak również z zastrzeżeniem określonym w art. 1 ust. 2 tej dyrektywy, a po drugie, że zakazem przewidzianym we wspomnianym art. 4 ust. 1 tiret pierwsze jest objęte również uregulowanie krajowe, które – mimo że nie opodatkowuje dywidend

otrzymanych przez spółkę dominującą jako takich – może skutkowa tym, że spółka dominująca zostanie w sposób pośredni opodatkowana od tych dywidend (wyrok z dnia 19 grudnia 2019 r., *Brussels Securities*, C-389/18, EU:C:2019:1132, pkt 33, 37 i przytoczone tam orzecznictwo).

33 Co się tyczy belgijskich regulacji podatkowych dotyczących RDT, z akt sprawy, którymi dysponuje Trybunał, wynika, że pierwotnie przewidziano w nich, iż dywidendy otrzymane przez spółkę dominującą dodaje się do jej podstawy opodatkowania i że kwota odpowiadająca 95% tych dywidend zostaje odliczona od tej podstawy, lecz wyjątkowo w zakresie, w jakim spółka dominująca posiada zyski podlegające opodatkowaniu, bez możliwości przeniesienia na kolejne lata podatkowe nieodliczonej części RDT (zob. podobnie wyrok z dnia 19 grudnia 2019 r., *Brussels Securities*, C-389/18, EU:C:2019:1132, pkt 39).

34 Jednakże w następstwie wyroku z dnia 12 lutego 2009 r., *Cobelfret* (C-138/07, EU:C:2009:82), system RDT został zmieniony w ten sposób, że zgodnie z art. 205 ust. 3 CIR 1992 część RDT, której nie można odliczyć w danym roku podatkowym z powodu niewystarczającego zysku, może teraz zostać przeniesiona na kolejne lata podatkowe i że to przeniesienie nie jest ograniczone w czasie. Wydaje się zatem, że zmniejszenie podlegających przeniesieniu strat, do którego prowadzi włączenie dywidend do podstawy opodatkowania spółki dominującej, zostało skompensowane możliwością nieograniczonego w czasie przeniesienia RDT w tej samej kwocie (zob. podobnie wyrok z dnia 19 grudnia 2019 r., *Brussels Securities*, C-389/18, EU:C:2019:1132, pkt 40).

35 W niniejszym przypadku postępowanie główne nie dotyczy sytuacji, w której dywidendy wypłacone przez spółkę zależną spółce dominującej zostały opodatkowane w tej spółce, lecz sytuacji, w której – analogicznie do przepisów krajowych dotyczących przeniesienia strat spółki przejmowanej na spółkę przejmującą w przypadku połączenia – belgijski organ podatkowy jedynie częściowo dopuścił przeniesienie nadwyżek RDT, którymi dysponowała spółka przejmowana, do spółki przejmującej, a mianowicie w granicach udziału, jaki aktywa netto z tytułu odroczonego podatku dochodowego spółki przejmowanej stanowiły w danej kwocie aktywów netto z tytułu odroczonego podatku dochodowego spółki przejmującej i spółki przejmowanej.

36 W pierwszej kolejności należy stwierdzić, że art. 4 ust. 1 dyrektywy 90/435 nie przewiduje możliwości dokonania bezwarunkowego przeniesienia nadwyżek stanowiących dochód ostatecznie opodatkowany, takich jak będące przedmiotem belgijskich uregulowań podatkowych dotyczących RDT, spółki przejmowanej do spółki przejmującej. Przepis ten ogranicza się do zobowiązania państw członkowskich, jak wskazano w pkt 29 i 30 niniejszego wyroku, do wyboru pomiędzy systemem zwolnienia a systemem zaliczenia w celu uniknięcia podwójnego opodatkowania w wymiarze ekonomicznym wypłaty dywidend przez spółkę zależną na rzecz spółki dominującej, nie określając przy tym sposobu, w jaki państwa członkowskie, które wybrały system zwolnienia, powinny go wprowadzić w życie.

37 W konsekwencji państwom członkowskim przysuguje, z uwzględnieniem wymogów ich wewnętrznego porządku prawnego, prawo do określenia sposobu, w jaki osiągnięty zostanie skutek nakazany przez art. 4 ust. 1 tiret pierwsze dyrektywy 90/435 (postanowienie z dnia 4 czerwca 2009 r., *KBC Bank i Beleggen, Risicokapitaal, Beheer*, C-439/07 i C-499/07, EU:C:2009:339, pkt 50).

38 W drugiej kolejności ani dyrektywa 90/434, ani żaden inny przepis prawa Unii nie przewiduje prawa do bezwarunkowego przeniesienia nadwyżek, o których mowa w pkt 36 niniejszego wyroku, ze spółki przejmowanej do spółki przejmującej w ramach połączenia, czego domaga się Allianz Benelux.

39 W trzeciej kolejności należy zbadać, czy uregulowanie dotyczące RDT, jak to rozpatrywane w postępowaniu głównym, powoduje bezpośrednio lub pośrednio opodatkowanie otrzymanych dywidend, niezgodne z art. 4 ust. 1 tiret pierwsze dyrektywy 90/435.

40 Z jednej strony, co się tyczy istnienia ewentualnego bezpośredniego opodatkowania dywidend, z akt sprawy, którymi dysponuje Trybuna, wynika, że rozpatrywane w postępowaniu głównym uregulowanie RDT pozwala zapewnić, żeby dywidendy otrzymane od spółki przejmowanej nie były opodatkowane w spółce przejmującej. System ten przewiduje bowiem, że w pierwszej kolejności dywidendy otrzymane przez spółkę dominującą zostają wliczone do podstawy opodatkowania, a następnie kwota odpowiadająca 95% tych dywidend jest odliczana od tej podstawy, o ile po odliczeniu innych zwolnionych zysków spółka dominująca nadal ma dochody podlegające opodatkowaniu. W związku z tym wspomniane uregulowanie nie pociąga za sobą bezpośredniego opodatkowania dywidend zwolnionych na podstawie art. 4 ust. 1 tiret pierwsze dyrektywy 90/435, czego zresztą żadna ze stron, które przedstawiły uwagi, nie podniosła.

41 Z drugiej strony, co się tyczy obecności ewentualnego pośredniego opodatkowania dywidend, któremu – jak przypomniano w pkt 32 niniejszego wyroku – sprzeciwia się art. 4 ust. 1 tiret pierwsze dyrektywy 90/435, należy ustalić, czy obowiązek przewidziany w tym przepisie sprzeciwia się skutkom podatkowym, jakie w stosunku do podstawy opodatkowania spółki otrzymującej dywidendy wywołuje ograniczenie transferu przeniesienia nadwyżki w ramach regulacji dotyczących RDT przy poźczeniu przez przejęcie.

42 W tym względzie należy przypomnieć, że w wyroku z dnia 19 grudnia 2019 r., *Brussels Securities* (C-389/18, EU:C:2019:1132), który dotyczy kolejności, w jakiej w belgijskim prawie podatkowym odliczono dochody podlegające odliczeniu od zysku podlegającego opodatkowaniu, w szczególności nadwyżki RDT w stosunku do innych dochodów, których przeniesienie odliczenia podatkowego było ograniczone w czasie, Trybuna dokonała porównania sytuacji rozpatrywanej w tamtej sprawie, w której spółka dominująca musiała stosować przy dokonywaniu odliczeń podatkowych pierwszeństwo odliczenia nadwyżki RDT w stosunku do innego odliczenia podatkowego, z sytuacją, która by przeważała, gdyby Królestwo Belgii zastosowało system zwolnień od razu wykluczających dywidendy z podstawy opodatkowania.

43 Tymczasem, jak sugerują zarówno rząd belgijski, jak i Komisja, rozumowanie, które opiera się na porównaniu dwóch sytuacji, może mieć również zastosowanie przez analogię do sprawy rozpatrywanej w postępowaniu głównym, nawet jeżeli rozumowanie to zostało zastosowane przez Trybuna w kontekście relacji między spółką dominującą a jej spółką zależną.

44 Należy zatem dokonać porównania sytuacji takiej jak rozpatrywana w postępowaniu głównym, w ramach której – w przypadku poźczenia przez przejęcie – takie samo proporcjonalne ograniczenie zostało zastosowane do przeniesienia zarówno strat, jak i nadwyżek RDT spółki przejmowanej, z sytuacją, w której dane państwo członkowskie ustanawia prosty system zwolnienia przewidujący wyłączenie dywidend z podstawy opodatkowania i w której ograniczenie proporcjonalne ma zastosowanie wyłącznie do przeniesienia strat, a nie do przeniesienia nadwyżek RDT.

45 Jak za zauważył rzecznik generalny w pkt 57 opinii, z porównania tego wynika, że sytuacja, w której ograniczenie proporcjonalne ma zastosowanie zarówno do przeniesienia nadwyżki RDT, jak i do przeniesienia strat w przypadku poźczenia, nie wydaje się prowadzić do wyższego opodatkowania niż opodatkowanie, w którym dywidendy byłyby wyłączone z podstawy opodatkowania otrzymującej je spółki. Wydaje się, że w obu sytuacjach zachowana jest

neutralno?? podatkowa.

46 Co wi?cej, jak zauwa?a Komisja, gdyby nadwy?ki RDT zosta?y przeniesione w ca?o?ci na spó?k? przejmuj?c?, podczas gdy proporcjonalne ograniczenie takie jak to rozpatrywane w post?powaniu g?ównym ma zastosowanie do przeniesienia strat, spó?ka ta znalaz?aby si? w korzystniejszej sytuacji, ni? gdyby Królestwo Belgii wprowadzi?o zwyk?e zwolnienie.

47 Ponadto w sprawach dotycz?cych ustawodawstwa krajowego rozpatrywanego w post?powaniu g?ównym Trybuna? przypomnia?, ?e pa?stwa cz?onkowskie mog? swobodnie okre?la? sposoby osi?gni?cia rezultatu wymaganego przez art. 4 ust. 1 dyrektywy 90/435 (zob. podobnie wyrok z dnia 12 lutego 2009 r., Cobelfret, C?138/07, EU:C:2009:82, pkt 61; a tak?e postanowienie z dnia 4 czerwca 2009 r., KBC Bank i Beleggen, Risicokapitaal, Beheer, C?439/07 i C?499/07, EU:C:2009:339, pkt 50, 53 i przytoczone tam orzecznictwo).

48 Maj?c na uwadze powy?sze, na pytanie prejudycjalne nale?y udzieli? nast?puj?cej odpowiedzi: art. 4 ust. 1 dyrektywy 90/435 nale?y interpretowa? w ten sposób, ?e nie stoi on na przeszkodzie przepisom pa?stwa cz?onkowskiego, które stanowi?, ?e dywidendy otrzymane przez spó?k? wlicza si? do jej podstawy opodatkowania, a nast?pnie odlicza si? je od tej podstawy do wysoko?ci 95% ich kwoty, i które to przepisy w stosownych przypadkach dopuszczaj? przeniesienie tego odliczenia na kolejne lata podatkowe, ale w przypadku przej?cia tej spó?ki w ramach po??czenia ograniczaj? transfer takiego przeniesienia odliczenia do spó?ki przejmuj?cej proporcjonalnie do udzia?u aktywów netto z tytu?u odroczonego podatku dochodowego spó?ki przejmowanej w ??cznej kwocie aktywów netto z tytu?u odroczonego podatku dochodowego spó?ki przejmuj?cej i spó?ki przejmowanej.

W przedmiocie kosztów

49 Dla stron w post?powaniu g?ównym niniejsze post?powanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed s?dem odsy?aj?cym, do niego zatem nale?y rozstrzygni?cie o kosztach. Koszty poniesione w zwi?zku z przedstawieniem uwag Trybuna?owi, inne ni? koszty stron w post?powaniu g?ównym, nie podlegaj? zwrotowi.

Z powy?szych wzgl?dów Trybuna? (ósma izba) orzeka, co nast?puje:

Artyku? 4 ust. 1 dyrektywy Rady 90/435/EWG z dnia 23 lipca 1990 r. w sprawie wspólnego systemu opodatkowania stosowanego w przypadku spó?ek dominuj?cych i spó?ek zale?nych ró?nych pa?stw cz?onkowskich

nale?y interpretowa? w ten sposób, ?e:

nie stoi on na przeszkodzie przepisom pa?stwa cz?onkowskiego, które stanowi?, ?e dywidendy otrzymane przez spó?k? wlicza si? do jej podstawy opodatkowania, a nast?pnie odlicza si? je od tej podstawy do wysoko?ci 95% ich kwoty, i które to przepisy w stosownych przypadkach dopuszczaj? przeniesienie tego odliczenia na kolejne lata podatkowe, ale w przypadku przej?cia tej spó?ki w ramach po??czenia ograniczaj? transfer takiego przeniesienia odliczenia do spó?ki przejmuj?cej proporcjonalnie do udzia?u aktywów netto z tytu?u odroczonego podatku dochodowego spó?ki przejmowanej w ??cznej kwocie aktywów netto z tytu?u odroczonego podatku dochodowego spó?ki przejmuj?cej i spó?ki przejmowanej.

Podpisy

* J?zyk post?powania: francuski.